

eco school
โรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

อลงกต ศรีวิจิตรกมล
กลุ่มสิ่งแวดล้อมศึกษา กองส่งเสริมและเผยแพร่
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(Education for Sustainable Development)

การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(Education for Sustainable Development)

เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและสมัครใจ โดยใช้ “กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษา” เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น อย่างมีความรับผิดชอบ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนรุ่นปัจจุบันจนถึงคนรุ่นลูกหลานในอนาคต ให้ชุมชนมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี มีสังคมที่ยั่งยืน

ที่มา : การระดมความคิดของกลุ่มนักวิชาการ ครู และตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชนด้าน

สิ่งแวดล้อมศึกษา ณ กรุงเทพฯ วันที่ 10 กรกฎาคม 2549 และวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2550

การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

(Education for Sustainable Development)

โดยไม่พิจารณาประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมด้วย
มุมมองด้านวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่จะต้องบูรณาการ
มุมมองด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมซึ่งรวมถึงภูมิ
ปัญญาท้องถิ่น และ การเมือง ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ยังต้องเน้นย้ำถึงการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติอย่าง
อนุรักษ์ไว้สำหรับอนาคต และมีความสุขกับปัจจุบัน
ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา : การระดมความคิดของกลุ่มนักวิชาการ ครู และตัวแทนองค์กรพัฒนาเอกชนด้าน

สิ่งแวดล้อมศึกษา ณ กรุงเทพฯ วันที่ 10 กรกฎาคม 2549 และวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2550

สิ่งแวดล้อมศึกษา

(Environmental Education)

สิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental Education)

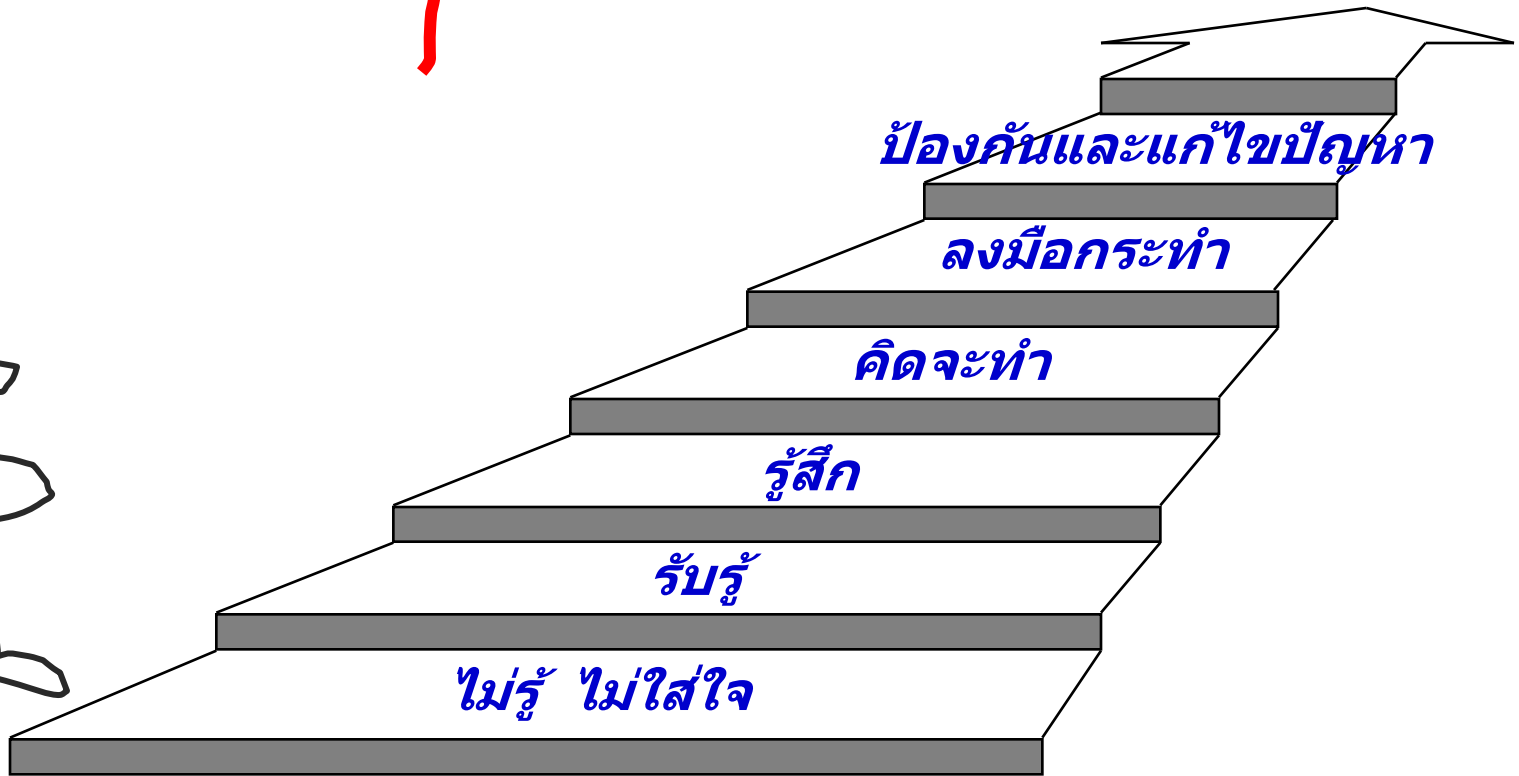
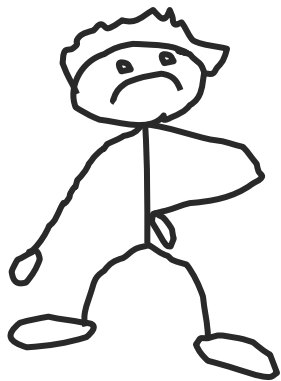
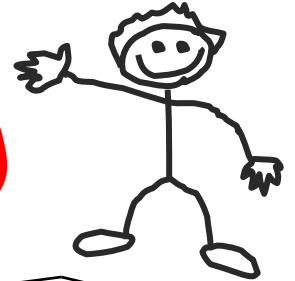
กระบวนการ ที่มุ่งสร้างคนให้มีความ
สำนึกและห่วงใยต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง
ปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้คนมีความรู้
เจตคติ ทักษะ ความมุ่งมั่นและตั้งใจจริง ที่จะ
หาทางแก้ไขปัญหาก็กำลังเผชิญอยู่ และ
ป้องกันปัญหาใหม่ ทั้งด้วยตนเองและโดย
ร่วมมือกับผู้อื่น

เป้าหมายสิ่งแวดล้อมศึกษา

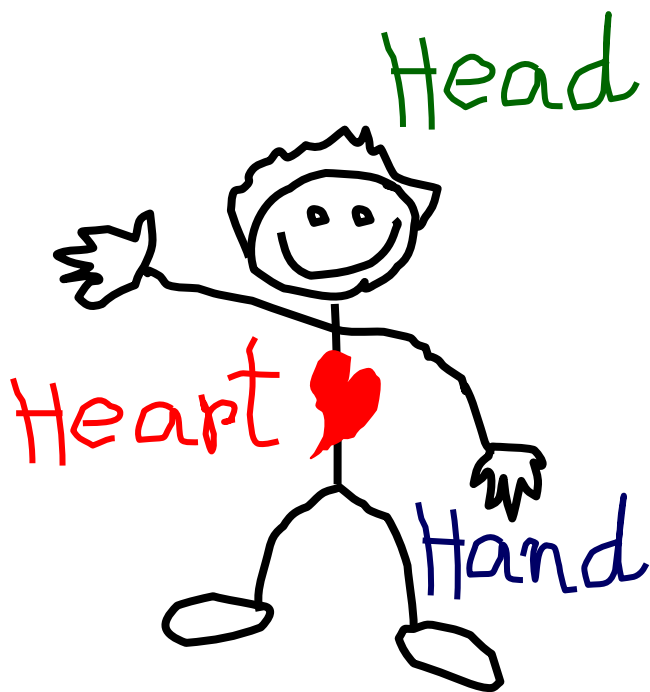
พฤติกรรมธรรมาวัธ

เป้าหมายสิ่งแวดล้อมศึกษา

พัฒนา คุณภาพ **"คน"** ให้เกิด :

◇ ความรู้ ความเข้าใจ และ
ความตระหนัก

◇ เจตคติที่ดี

◇ ลงมือกระทำ เพื่อ
สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น

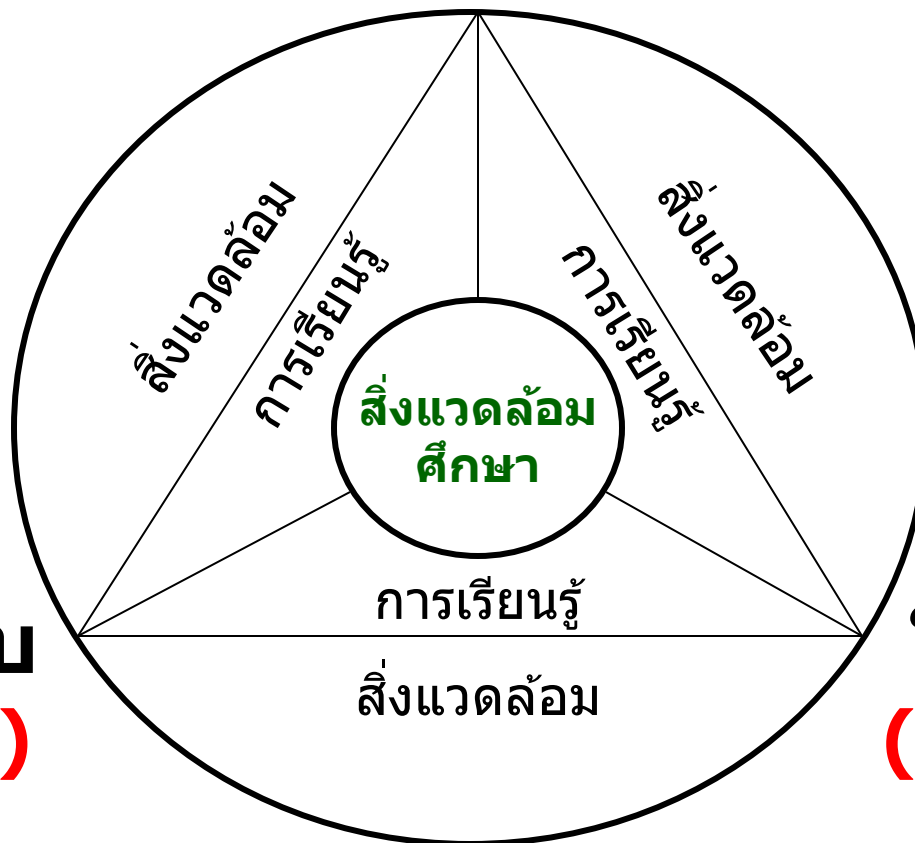
วัตถุประสงค์ของสิ่งแวดล้อมศึกษา

- **ความตระหนัก** เห็นคุณค่า ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม
ตระหนักและรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น
- **ความรู้** รู้-เข้าใจระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่าง
มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ปัญหา-สาเหตุ-ผลกระทบ
- **เจตคติ** ห่วงใย ตั้งใจ มุ่งมั่นที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหา
- **ทักษะ** สังเกต ชี้บ่งปัญหา วิเคราะห์-แก้ไขปัญหา ตัดสินใจ
- **การมีส่วนร่วม** นำประสบการณ์-ความรู้-ทักษะที่ได้รับ
มาใช้ดำเนินการแก้ไขปัญหาในทุกระดับ

องค์ประกอบของ กิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา

เพื่อ
(For)

เกี่ยวกับ
(About)

ใน
(In)

eco school

โรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

Eco มาจาก Ecology

รากศัพท์มาจากภาษากรีกคำว่า...

Oikos แปลว่า "บ้าน"

Eco-school จึงมีนัยยะ หมายถึง...

โรงเรียนที่สอนให้รู้จักบ้านของตัวเอง

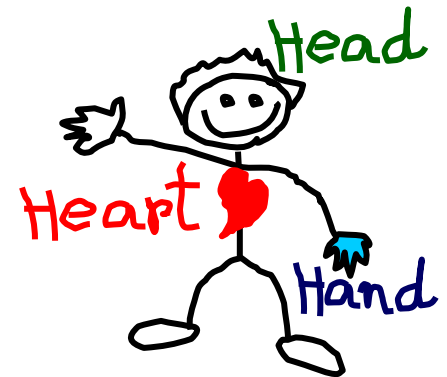

วัตถุประสงค์ของโครงการ โรงเรียนอีโคสคูล

การจัดการโรงเรียนทั้งระบบ
(Whole School Approach)

...ส่งเสริม...

โรงเรียนที่
มีความพร้อม
และสนใจ
สมัครเข้าร่วม
โครงการฯ

พลเมืองเพื่อ
สิ่งแวดล้อม

4 พันธกิจหลัก

ของโรงเรียนอีโคสคูล

Whole School Approach

4 พันธกิจหลัก ของโรงเรียนอีโคสคูล

นโยบายด้าน EE และ
โครงสร้างการบริหารจัดการ

การจัดการทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ในโรงเรียน

พันธกิจที่ 1: นโยบายด้าน EE และ โครงสร้างการบริหารจัดการ

เป็น "กุญแจ" ดอกแรกสู่ความสำเร็จของ
โรงเรียนอีโคสคูล เพราะเป็นพันธกิจที่
เกี่ยวข้องกับผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง

*โรงเรียนอีโคสคูล ต้องกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และ
โครงสร้างการบริหารงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาที่ "ชัดเจน"
และ "เอื้อ" ต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติภายใน
โรงเรียนและชุมชน*

พันธกิจที่ 2: การจัดการกระบวนการเรียนรู้

เป็นหน้าที่หลักของครูทุกคน ตามพรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา... เน้นการจัดการกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

พันธกิจที่ 2: การจัดการกระบวนการเรียนรู้

ต้องให้ความสำคัญกับ การพัฒนาครู และ การจัดการกระบวนการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา ที่หลากหลาย

เน้นการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับประเด็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น รวมถึงการใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้

ควรจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ครอบคลุมการเรียนรู้ใน 3 มิติ

คือ Learning **ABOUT - IN - FOR** Environment

พันธกิจที่ 3: การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

พันธกิจนี้ ให้ความสำคัญกับการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน ได้แก่ การอนุรักษ์ดิน-น้ำ-พลังงาน-ความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดการขยะ การจัดการน้ำเสีย การลดการใช้สารเคมี การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การจัดการพื้นที่สีเขียว รวมถึงการจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

เป้าหมายหลักเพื่อให้โรงเรียนเป็นแบบอย่าง หรือ "สังคมจำลอง" สำหรับนักเรียน ครู และ บุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมและฝึกปฏิบัติให้เป็นวิถีชีวิตประจำวัน

พันธกิจที่ 3: การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

โรงเรียนอีโคสคูล ต้องมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อให้นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนเกิดการเรียนรู้และฝึกฝนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ให้ส่งผล หรือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

*โรงเรียนสามารถนำ **หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** มาประยุกต์ใช้กับพันธกิจนี้ได้เป็นอย่างดี เพื่อนำไปสู่การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน*

พันธกิจที่ 4: การมีส่วนร่วมและ เครือข่ายสิ่งแวดล้อมศึกษา

พันธกิจนี้ ถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยผลักดันและขับเคลื่อน
โรงเรียนอีโคสคูล ให้สามารถบรรลุผลสำเร็จ ดำเนินการได้
อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

โรงเรียนควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในทุกๆ ระดับทั้งใน
โรงเรียน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รวมถึงระหว่างโรงเรียน
กับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ที่มีส่วนสำคัญในการสนับสนุน
การดำเนินงานและการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน

พันธกิจที่ 4: การมีส่วนร่วมและ เครือข่ายสิ่งแวดล้อมศึกษา

โรงเรียนอีโคสคูล ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน
ตลอดจนหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการ
ดำเนินงานของโรงเรียน รวมถึงการแสวงหาความร่วมมือจาก
หน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่นให้เข้ามา
สนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกิจ
ของโรงเรียนอีโคสคูล

คุณลักษณะสำคัญของโรงเรียนอีโคสคูล

คุณลักษณะ ของพลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม

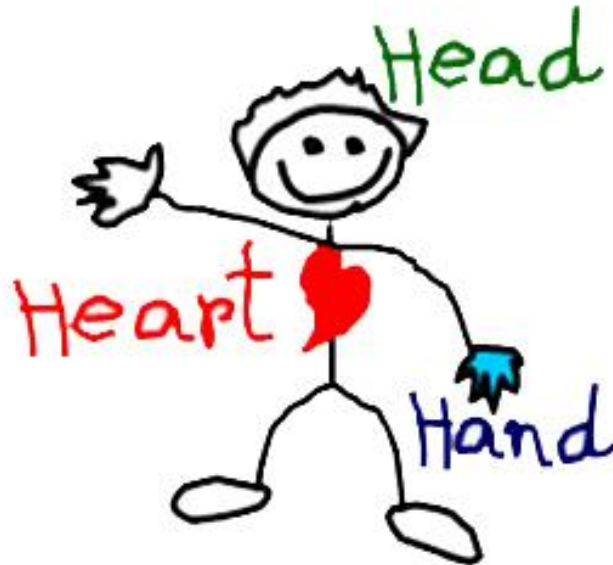
มีพฤติกรรมและใช้ชีวิต
ประจำวันอย่างเป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อม

สามารถคาดการณ์ถึง
แนวโน้มสถานการณ์
ปัญหาสิ่งแวดล้อม
ของชุมชนได้

มีส่วนร่วมในกิจกรรม
ของชุมชนและสังคม
เมื่อมีโอกาส

ติดตามข่าวสารสภาพและ
ปัญหาสิ่งแวดล้อม
เศรษฐกิจ และ สังคม
อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ไม่เพิกเฉยต่อความ
อยุติธรรมในสังคม

รู้จักและเข้าใจชุมชน
อย่างถ่องแท้

มีจิตสำนึกรัก
ประเทศชาติบ้านเกิด

รู้ถึงแนวทางป้องกันและ
แก้ไขปัญหาที่เหมาะสม
กับบริบทท้องถิ่น

มีวินัยและเคารพ
กฎกติกาของสังคม

กล้าแสดงความคิดเห็น
ที่เป็นประโยชน์ต่อ
ส่วนรวมบนหลักการ
ประชาธิปไตย

มีความเป็นผู้นำในงาน
หรือกิจกรรมการดูแล
รักษาทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม

จุดต่างของอีโคสคูลกับโครงการอื่นๆในโรงเรียน

- มีลักษณะของโครงการเป็น **program** มากกว่า **project**
 - ทำให้ลดภาระของครูในโรงเรียน
- **ไม่มีกรอบ** การทำงานแบบตายตัว
 - ผอ. ครู นักเรียน มีอิสระในการคิด
- เป็นสิ่งที่ **เกิดขึ้นภายใน** โรงเรียน ไม่ใช่ project จากหน่วยงานภายนอก
 - เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมในการทำ "อีโคสคูล" เพราะรร.จัดการเอง ไม่ปิดกั้น
- รูปแบบ **การประเมิน** การทำงานของโรงเรียนแบบเพื่อน
 - ไม่มีการตัดสิน ไม่มีรางวัล ดังนั้นโรงเรียนที่ทำต่อเนื่องคือ **โรงเรียนที่ยินดีจะทำ**
- เป็นโครงการที่มี **พลวัต**
 - สามารถตอบโจทย์ต่างๆของโลกในปัจจุบัน

ได้อะไรจากการเป็น

โรงเรียนอัสสัมชัญ

โรงเรียนและชุมชน ได้อะไร...

สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (และชุมชน) ดีขึ้น

ชุมชนเห็นความสำคัญ และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

โรงเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็น "สังคมจำลอง" และเป็น "พื้นที่เรียนรู้" ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โรงเรียนมีชื่อเสียง ได้รับการยอมรับจากชุมชน และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับโรงเรียนอื่นๆ

โรงเรียนได้รับโอกาสและการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งหน่วยงานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการกระบวนการเรียนรู้

ผู้บริหารและครู **ทำอะไร...**

ครูได้รับการพัฒนาการจัดกระบวนการ
เรียนรู้เพื่อสร้างนักเรียน ให้เติบโตขึ้นเป็น
"พลเมือง" ที่มีวิถีชีวิต
"พอเพียง" เพื่อมุ่งสู่สังคม
และสิ่งแวดล้อมที่ **"ยั่งยืน"**

ครูและผู้บริหารโรงเรียนสามารถนำผลงาน
ไปใช้ประกอบการประเมินวิทยฐานะ

นักเรียน ได้อะไร...

นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น และ
นำเสนอความคิด

นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้ดีขึ้น

นักเรียนรู้จักชุมชนของตนและเข้าใจ
ประเด็นสิ่งแวดล้อมของชุมชนมากยิ่งขึ้น

นักเรียนมีจิตสำนึกรักบ้านเกิด

นักเรียนมีความตระหนักรับผิดชอบ และดูแลสภาพแวดล้อม
ในโรงเรียนและชุมชน

นักเรียนเติบโตขึ้นเป็น "พลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อม"

กว่าจะเป็น

โรงเรียนอีโคสคูลในวันนี้

เส้นทาง... การพัฒนาโครงการ โรงเรียนอีโคสคูล

2557-ปัจจุบัน

ขยายผล

- พัฒนาการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น
- ASEAN Eco-schools Award

2555-2556

2554

ถอดบทเรียน

2553

เวทีแลกเปลี่ยน

2551

พัฒนาโครงการร่วมกับโรงเรียนนาร่อง 41 แห่งทั่วประเทศ

2548 -2550

เรียนรู้งานสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน และ
การพัฒนาแนวคิดโรงเรียนอีโคสคูล

ระยะนนำร่ง ปี 2551 (41 ร่งเรยยน)

เป็นการพัฒนางานบนฐานการวิจัย

โดยความร่วมมือจาก 4 สถาบัน

มาเป็นทีมที่ปรึกษา (Coaching Team):

- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (รศ.ประสาน ตั้งสิกบุตร)
- มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี (อ.สันติภาพ ศิริวัฒนไพบูลย์)
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ผศ.อรรถพล อนันตวรสกุล)
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ผศ.ดร.เยาวนิจ กิตติธรรกุล)

ภาคเหนือ

- นำร่อง (9 รร.)

ภาคอีสาน

- นำร่อง (17 รร.)

ภาคกลาง, ตอ., ตต.

- นำร่อง (16 รร.)

ภาคใต้

- นำร่อง (9 รร.)

■ ปี 51 (รร.นำร่อง 41 รร.)

ระยะที่ 2: ปี 2555-56 (38+13 โรงเรียน)

เป็นการพัฒนางาน ที่เน้นพันธกิจที่ 2
(การจัดกระบวนการเรียนรู้) ให้เป็น
“ตัวขับเคลื่อน” พันธกิจอื่น

- รศ.ประสาน ตั้งสิกบุตร เป็นที่ปรึกษาโครงการฯ
เน้นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยใช้กระบวนการ
7 ขั้นตอน และ เน้น Problem base และ
Community base Learning

ภาคเหนือ

- นาร่อง (9 รร.)
- พท.ชุ่มน้ำ
(จ.เชียงราย : 10 รร.)

ภาคอีสาน

- นาร่อง (17 รร.)
- พท.ชุ่มน้ำ
(จ.บึงกาฬ : 9 รร.)

กรุงเทพฯ

(ร่วมกับ RicoH และ กทม.)
รร.ในสังกัด เขตประเวศ
กทม. 13 รร.

ภาคกลาง, ตอ., ตต.

- นาร่อง (16 รร.)
- พท.ชุ่มน้ำ
(จ.ปทุมธานี : 9 รร.)

ภาคใต้

- นาร่อง (9 รร.)
- พท.ชุ่มน้ำ
(จ.กระบี่ : 10 รร.)

■ ปี 51 (รร.นาร่อง 41 รร.)

■ ปี 55-56 (รร.ในพื้นที่ชุ่มน้ำ 38 รร.)
ปี 56-57 (รร.กทม. 13 รร.)

รวม 91 รร.

แล้วจะเริ่มต้น

อย่างไร?

จะทำ โรงเรียนอีโคสคูล ต้องเริ่มจากตรงไหน

คิดจะทำ

ลงมือทำ

ทำด้วยใจ

แต่ ต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ไม่คิดและทำคนเดียว

โรงเรียนอีโคสคูล

START

ต้องเริ่มอย่างไร

เริ่มจากสิ่งที่มี

คิด-พัฒนา-ทำ
ร่วมกัน

สำรวจตัวเอง

การสำรวจตัวเอง ก่อนทำ โรงเรียนอีโคสคูล

กิจกรรมปรากฏใน
แผนปฏิบัติการ รร.

กิจกรรมสนับสนุนการ
จัดการเรียนรู้

กิจกรรมสนับสนุนการ
จัดการสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมสนับสนุนการ
มีส่วนร่วมและสร้าง
เครือข่าย

กิจกรรมได้รับการ
สนับสนุนทรัพยากร
อย่างเหมาะสม

การมีส่วนร่วมของ
บุคลากร

ผลงานเป็นที่ปรากฏ

น่านโยบาย
สู่การปฏิบัติ

นโยบาย
สิ่งแวดล้อมศึกษา
และโครงสร้าง
การบริหารจัดการ

กำหนดนโยบาย

การมีส่วนร่วมของ
บุคลากร

การสื่อสารนโยบาย

ความชัดเจน

กำหนด
โครงสร้างการ
บริหารจัดการ

มีกรอบโครงสร้าง

มีผู้รับผิดชอบชัดเจน

บทบาทหน้าที่ชัดเจน

บริหารจัดการแบบ
มีส่วนร่วม

กำกับ ดูแล
ติดตาม ประเมินผล

เป็น "ระบบ"

นำผลการประเมิน
มาพัฒนางาน

การสำรวจตัวเอง ก่อนทำ โรงเรียนอีโคสคูล

การพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้
สิ่งแวดล้อมศึกษา

จำนวนครูที่
พัฒนาการจัดการ
เรียนรู้ของตนเอง

การแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ระหว่างกัน

การพัฒนาครู

การพัฒนา
หลักสูตร EE
ในรูปแบบต่างๆ

มีหลักสูตรฯ ที่มี
องค์ประกอบครบถ้วน

หลักสูตรฯ ได้รับการ
ประเมิน-ปรับปรุง-พัฒนา

หลักสูตรฯ พัฒนา
ผู้เรียนได้ตาม
วัตถุประสงค์ EE ทั้ง 5 ข้อ

แหล่งเรียนรู้ด้าน
สิ่งแวดล้อม

มีแหล่งเรียนใน รร./ชุมชน

ใช้แหล่งเรียนในการ
จัดกระบวนการเรียนรู้

เกิดจากความร่วมมือ
รร. VS ชุมชน

การจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ที่
หลากหลาย

ตามความต้องการ-ความ
ถนัด-ความสนใจของผู้เรียน

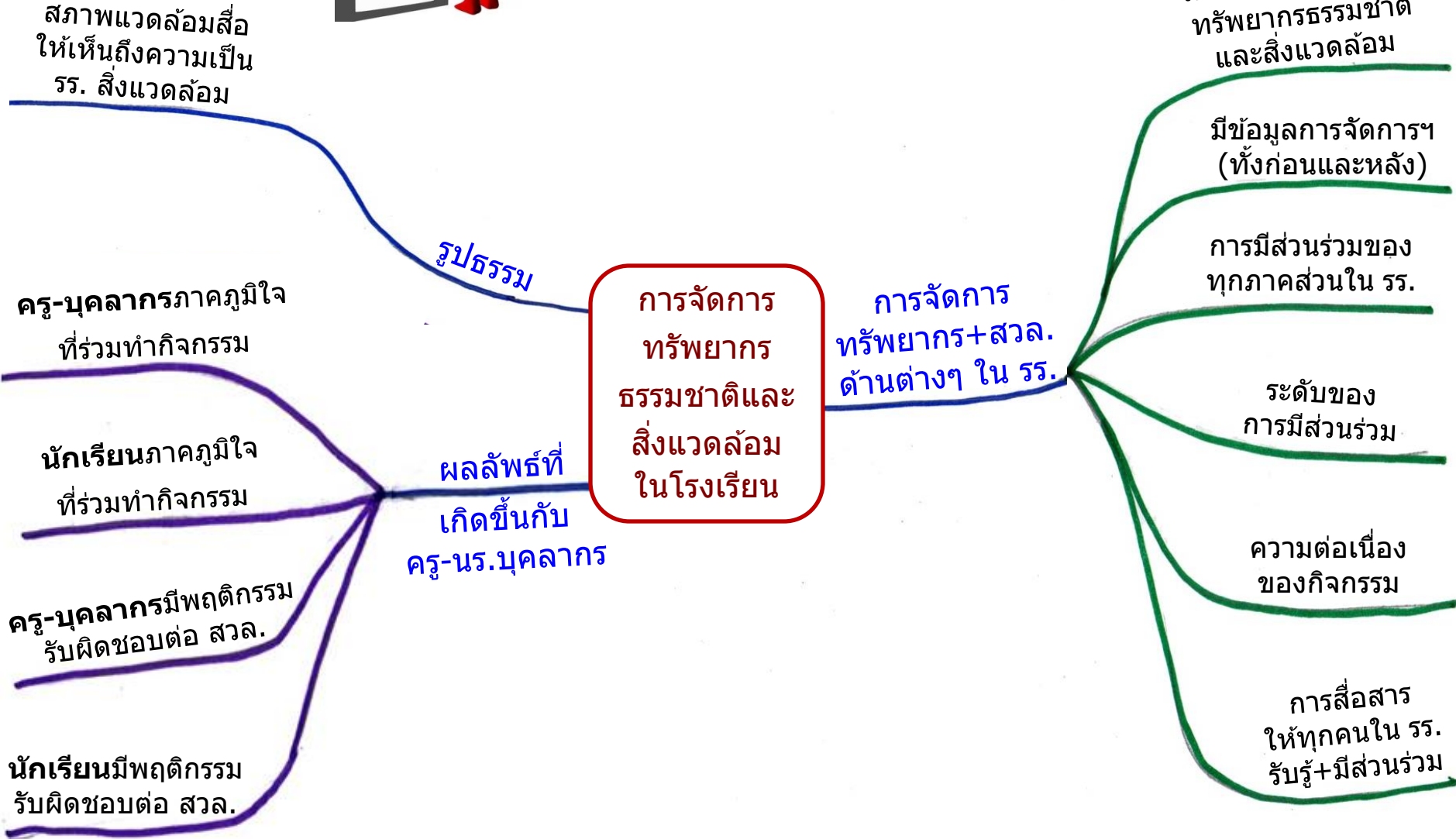
เสริมความรู้ความเข้าใจ
สิ่งแวดล้อมในชุมชน

ส่งเสริมการสืบค้น/รวบรวม
ข้อมูลจากชุมชน

วิเคราะห์-เชื่อมโยง-
หาทางเลือก-ลงมือปฏิบัติ

การสำรวจตัวเอง ก่อนทำ โรงเรียนอีโคสคูล

การ **สำรวจตัวเอง** ก่อนทำ **โรงเรียนอีโคสคูล**

ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ/
สนับสนุนงาน รร. เพื่อให้
บรรลุทั้ง 4 พันธกิจ

ชุมชนให้ความร่วมมือ/
สนับสนุนงาน รร. เพื่อให้
บรรลุทั้ง 4 พันธกิจ

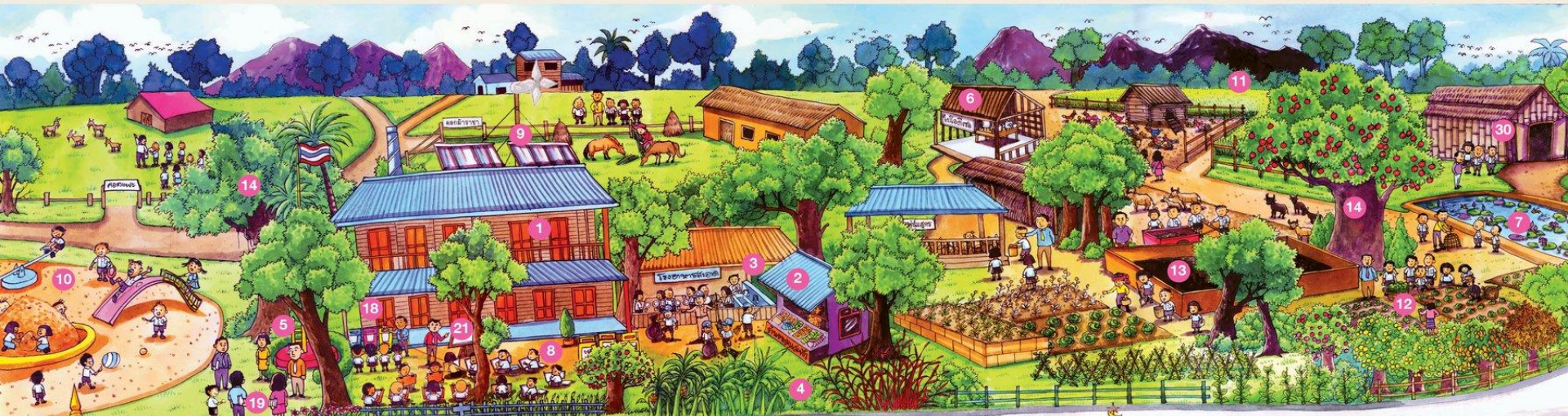
ลักษณะ
ของการ
มีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม
และ
เครือข่าย EE

เครือข่ายที่ร่วม

ผู้ปกครองเข้าร่วม
กิจกรรมสิ่งแวดล้อม
อย่างสม่ำเสมอ

ชุมชนเข้าร่วม
กิจกรรมสิ่งแวดล้อม
อย่างสม่ำเสมอ

1

ตัวอาคารเรียนออกแบบให้โล่ง โปร่งเอื้อต่อ
การประหยัดพลังงาน และใช้วัสดุท้องถิ่น

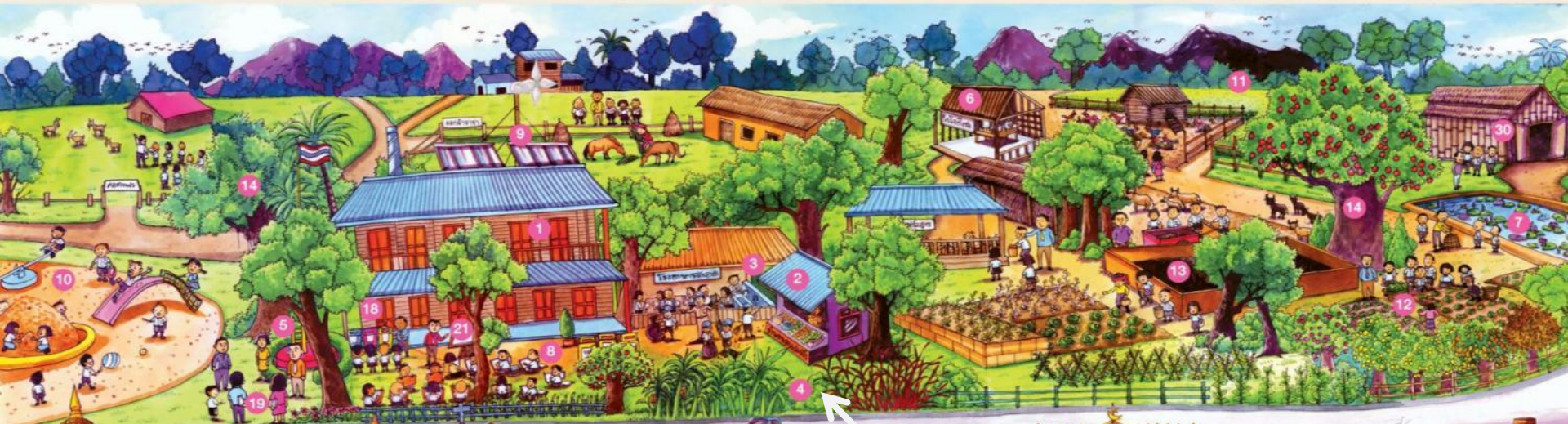
2

ขายขนมติดต่อกับสภาพเด็กๆ ลดขยะถุงพลาสติก และงดน้ำอัดลม

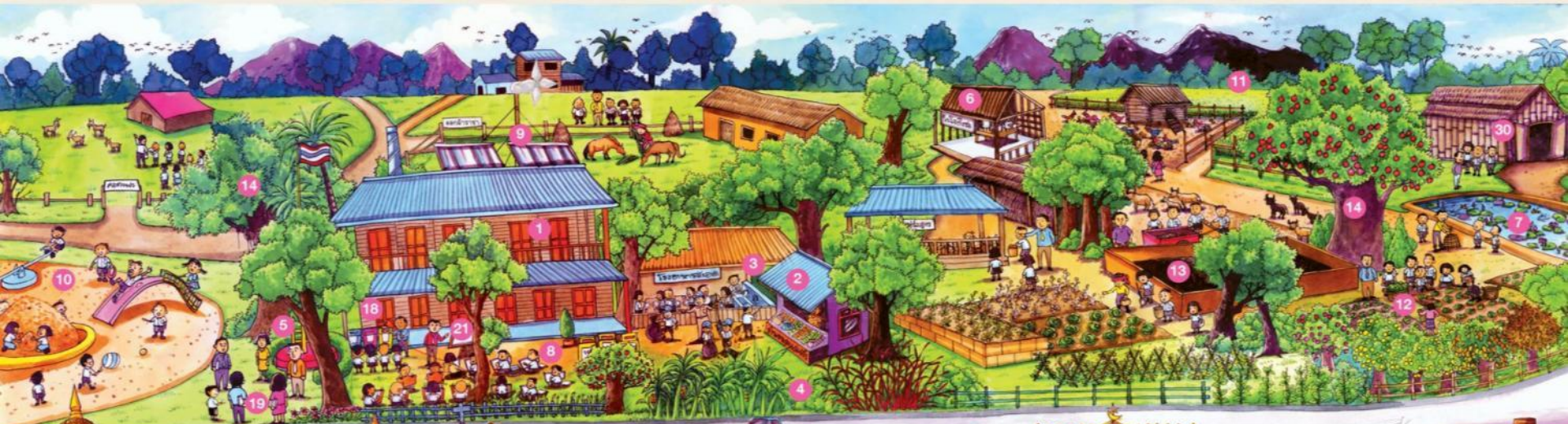
3 มีอ่างล้างจานข้างโรงอาหาร เพื่อให้เด็กๆ
เรียนรู้ที่จะช่วยเหลือตนเอง

4 สร้างรั้วโรงเรียนจากต้นไม้ พืชที่กินได้หรือใช้ประโยชน์ทางยา

5 พื้นที่ว่างภายในโรงเรียนควรปลูกพืชสมุนไพร
ในท้องถิ่น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

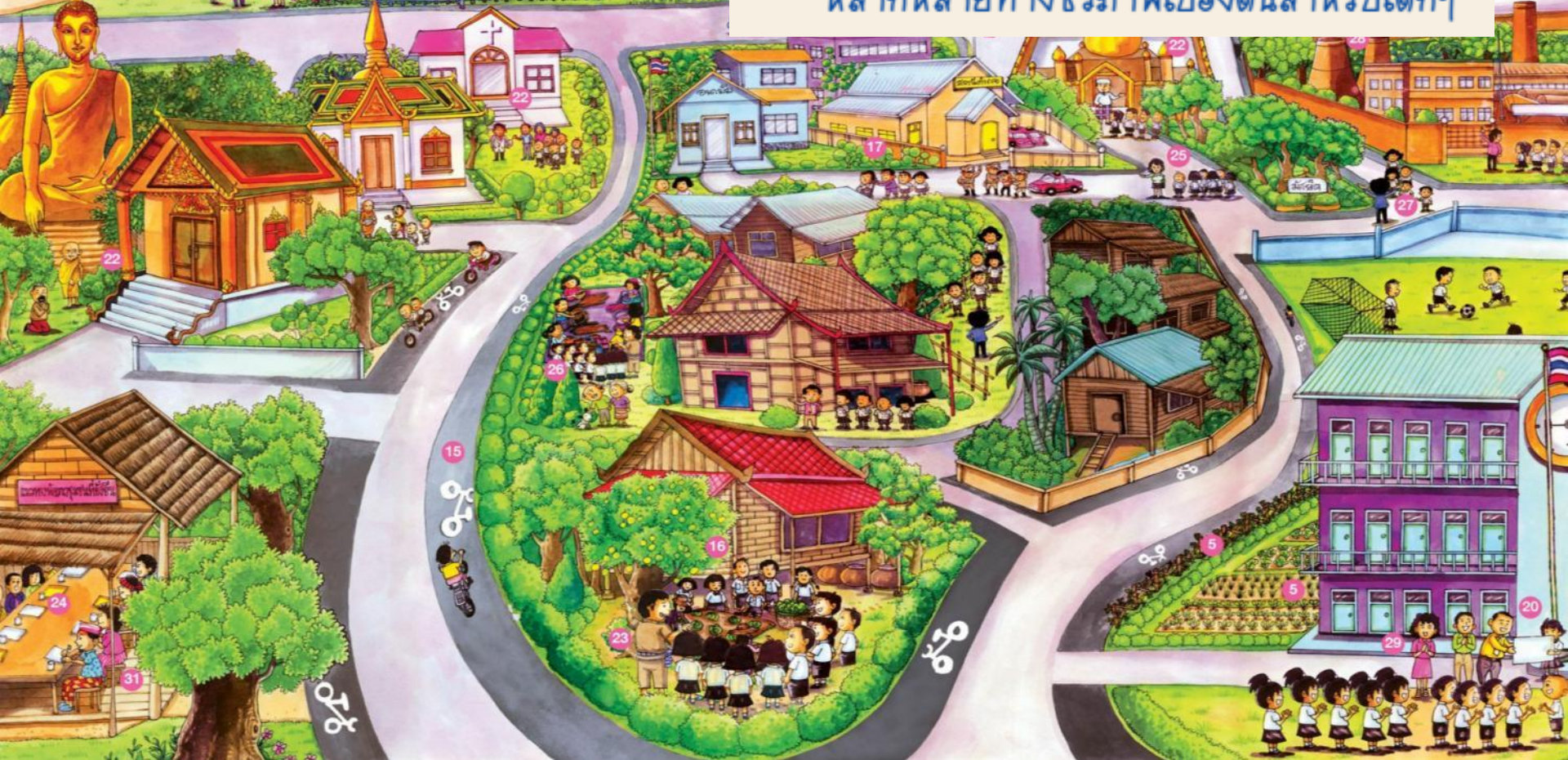

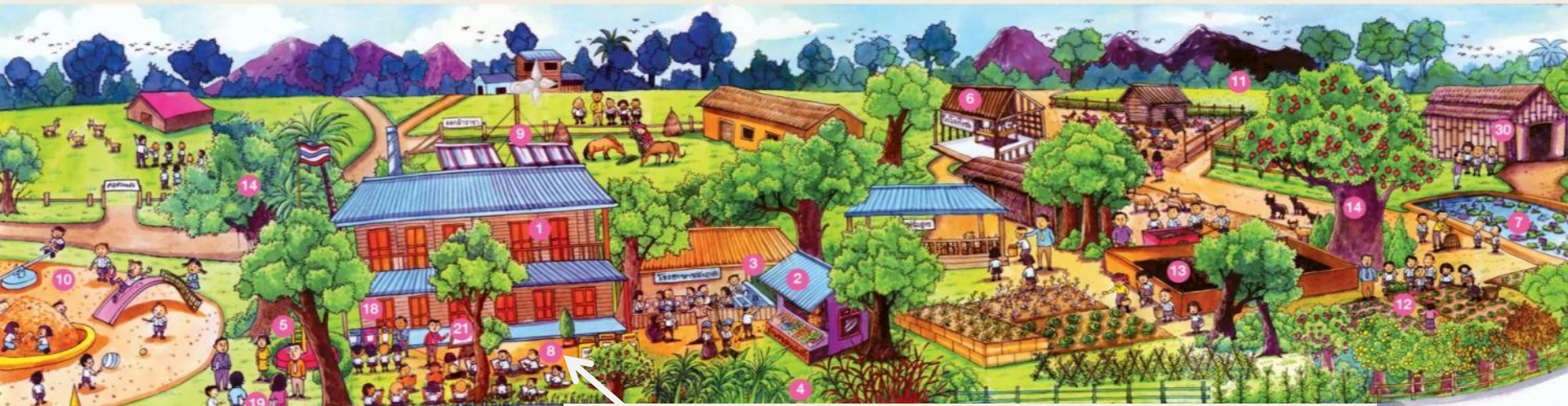
6 อาคารไฮโดรเชล ผลิตพลังงานทดแทนใช้ใน
โรงเรียน

7 สระน้ำในโรงเรียนใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพเบื้องต้นสำหรับเด็กๆ

8 ครู และนักเรียน เรียนรู้ ใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตร
กับสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้กระดาษสองหน้า

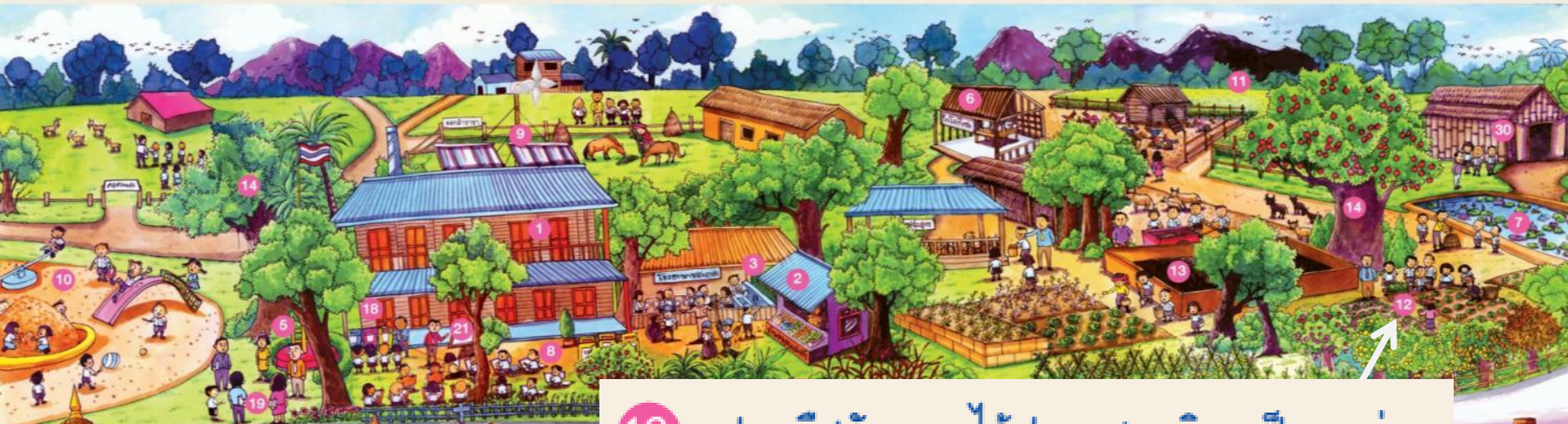
9 แผงโซลาร์เซลล์บนหลังคา แหล่งผลิตพลังงาน
แสงอาทิตย์สำหรับโรงเรียน เพื่อช่วยลด
ค่าใช้จ่ายด้านพลังงานของโรงเรียน

10 เครื่องเล่นของเด็กๆ ในโรงเรียน สร้างจากวัสดุ
ในชุมชนมีการลงแรงร่วมกันของคนในชุมชน

11 สวนป่าหลังโรงเรียนเป็นทั้งแหล่งเรียนรู้
ธรรมชาติของเด็กๆ ในโรงเรียน และแหล่ง
อาหารของคนในชุมชน

12 แปลงพืชผัก, ผลไม้ปลอดสารพิษ เป็นแหล่ง
เรียนรู้การทำเกษตร และยังเป็นแหล่งผลิต
อาหารสำหรับเด็กๆ ในโรงเรียน

13 ชุ่มหมักชีวภาพที่ได้จากเศษอาหารและ
ใบไม้แห้งในโรงเรียน

14 ต้นไม้ใหญ่ในโรงเรียน ความผูกพันระหว่าง
ธรรมชาติกับชีวิตในโรงเรียนของเด็กๆ

15

ถนนรอบโรงเรียนมีเส้นทางจักรยานสำหรับเด็กๆ ขึ้นจักรยานมาโรงเรียนเป็นการออกกำลังกายและลดการใช้น้ำมัน

15

5

29

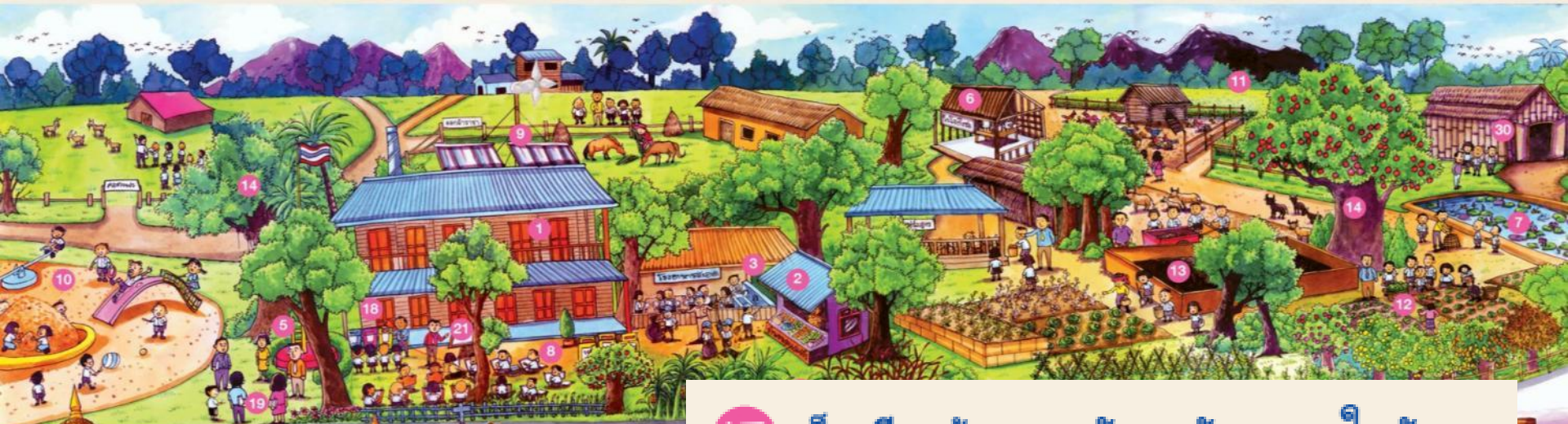
20

16 เด็กๆ มีโอกาสเรียนรู้วิชาชีพพื้นฐานเพื่อ
การดำรงชีวิตด้วยตนเองในอนาคต

17 เด็กเรียนรู้ความกตัญญูกับทุกคนในสังคม

18 เรียนรู้การคัดแยกขยะ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการบริโภคที่ไม่สร้างขยะ

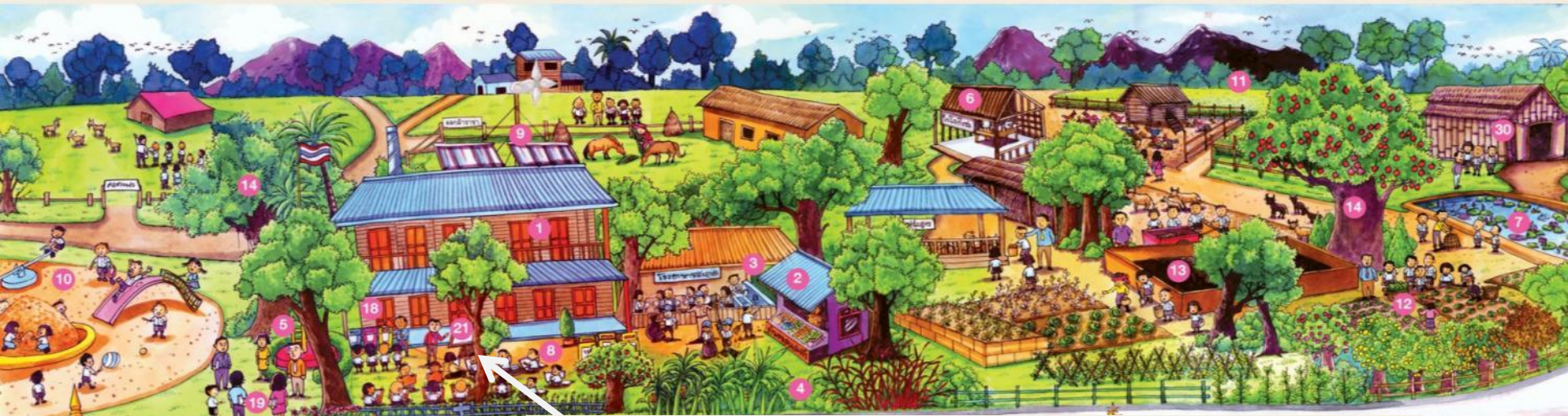
19 ทุกฝ่ายได้ ครู + ผู้บริหาร + นักเรียนมีโอกาส
พบปะพูดคุย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และ
วางแผนการพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

20

มีการมอบรางวัลและให้ความชื่นชม ครู และนักเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

21 ผู้บริหารโรงเรียนกับการเป็นแบบอย่างด้าน
สิ่งแวดล้อมแก่ครู และเด็กในโรงเรียน

22 วัด โยสธ ฆัสยิด สถานที่สำคัญของการเรียนรู้
คุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานของสังคม

23 ทุกคนในชุมชนส่งเสริมและให้โอกาสในการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนในชุมชนตามโอกาสอันควร

24

ผู้บริหาร ครู ในโรงเรียน และคนในชุมชน
ได้แลกเปลี่ยนเรื่องราวการจัดการเรียนรู้
ให้แก่เด็กและเยาวชนของชุมชนร่วมกัน

25 ทุกสถานที่รอบโรงเรียน ถือเป็นแหล่งเรียนรู้
ที่สำคัญของเด็กและเยาวชนในชุมชน

26

เด็กมีโอกาสดูเรียนรู้ ศิลปะ วัฒนธรรม
ของชุมชนจากปู่ ย่า ตา ยาย และพ่อแม่

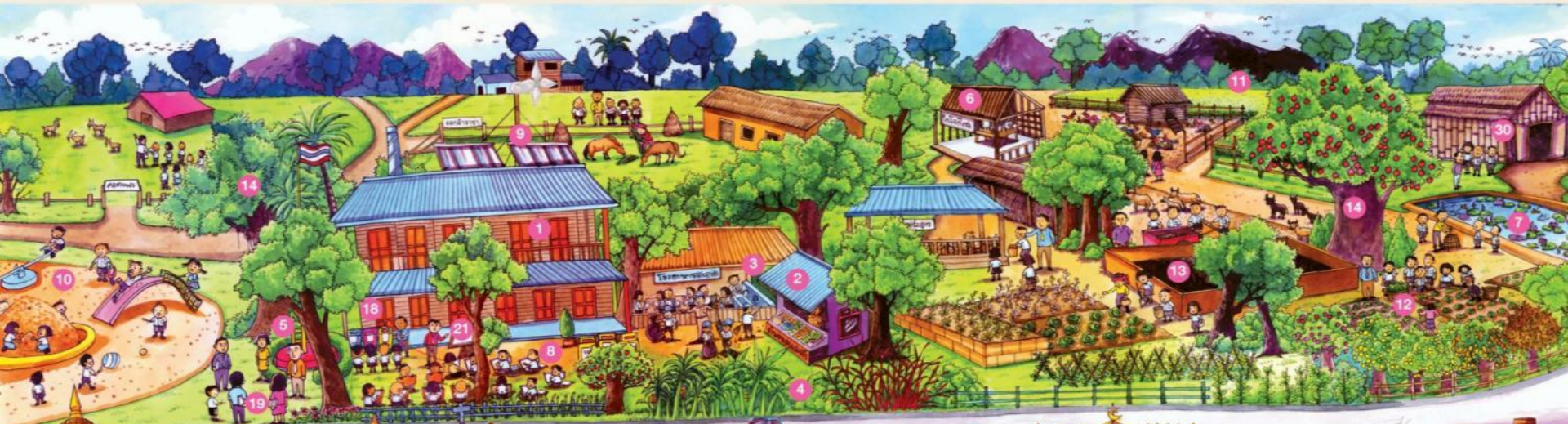
27 เด็กนักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ เรื่องราว
ของชุมชน ในแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม
เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์
อย่างต่อเนื่อง

28 เด็กมีโอกาสเรียนรู้สิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
ที่เชื่อมโยงถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับโลก

29 ทุกคนในสังคมให้การสนับสนุนการพัฒนา
การเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน เพื่อเกิด
จิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

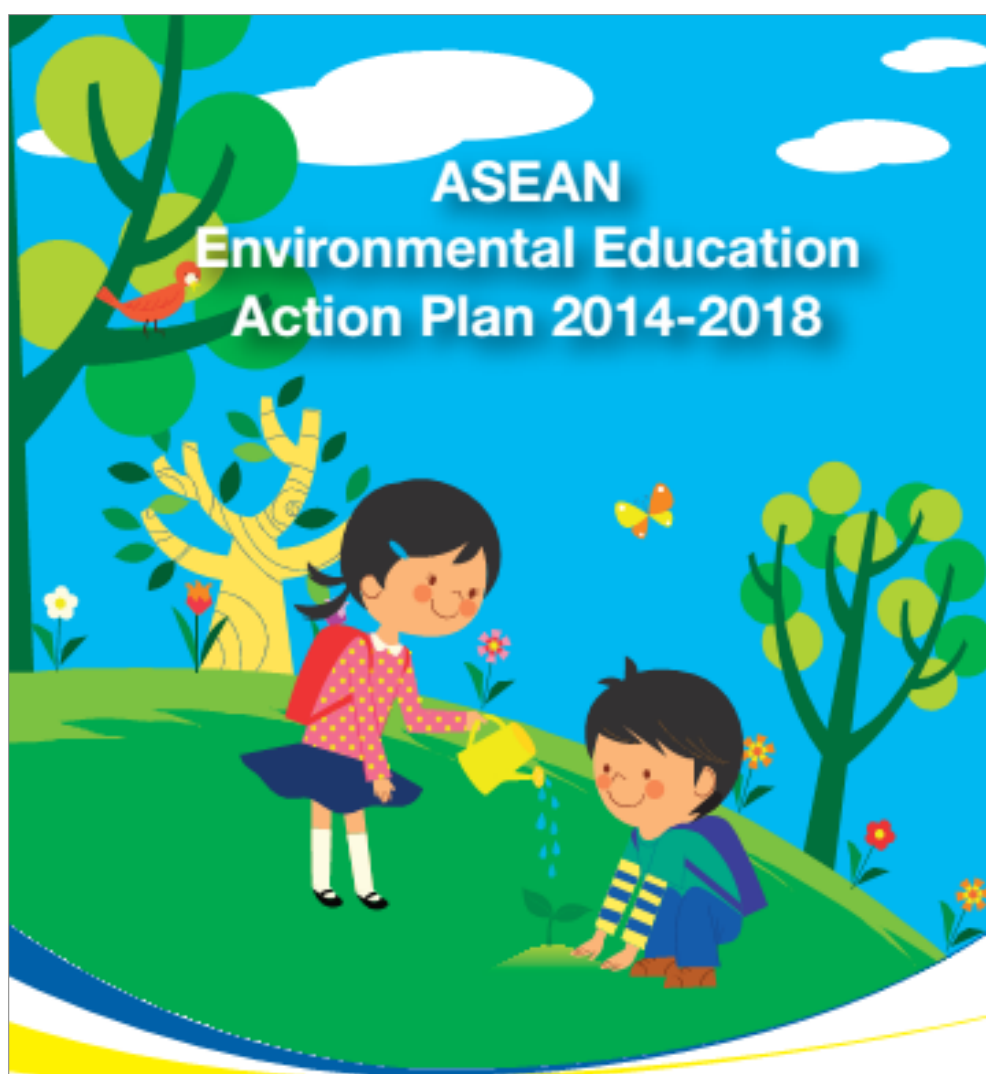

30 เครื่องอำนวยความสะดวกของโรงเรียน มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนกิจกรรมสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

31 ครูได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารให้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

ASEAN Environmental Education Action Plan 2014-2018

one vision
one identity
one community

Target Areas and Goals

The AEEAP 2014-2018 consists of 4 target areas with their respective goals:

Target Area 1: Formal Sector

Goal: Environmental Education (EE) and Education for Sustainable Development (ESD) is integrated at all levels of the formal sector (relative to national capacity and directives) in each ASEAN Member State (AMS).

Target Area 2: Non-Formal Sector

Goal: Non-formal sector in AMS enhanced through the integration of socio-cultural, economic and ecological knowledge through EE/ESD to address local, regional and international environmental issues and challenges.

ขอบข่ายเป้าหมายที่ 1: ภาครัฐ (Formal Sector)

เป้าหมาย

บูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษาและการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่ทุกระดับของหน่วยงานภาครัฐ (ตามศักยภาพและระบบ/ขั้นตอนของแต่ละประเทศ)

ขอบข่ายการเป้าหมายที่ 2: ภาคส่วนที่ไม่ใช่ราชการ (Non-Formal Sector)

เป้าหมาย

ภาคส่วนที่ไม่ใช่ราชการได้รับการส่งเสริมให้บูรณาการความรู้เชิงสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และ สิ่งแวดล้อม โดยใช้สิ่งแวดล้อมศึกษาและการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อจัดการกับปัญหาและประเด็นท้าทายต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับนานาชาติ

Eco-school

GOAL:

Non-formal sector in AMS enhanced through the integration of socio-cultural, economic and ecological knowledge through EE/ESD to address local, regional and international environmental issues and challenges.

Strategic Action 1:

Promote and expand the implementation of EE/ESD in the schools system through the ASEAN Guidelines on Eco-schools.

Activities to implement the Strategic Action:

- (i) Encourage the existing national EE-related working groups or steering committees from relevant ministries, civil society and private sector to implement ASEAN Guidelines on Eco-schools.
- (ii) Conduct national level workshops for relevant target groups (eg. environment, education and relevant ministries, educators, civil society, NGOs and environment champions) to enhance the implementation of eco-schools concept.
- (iii) Promote private sector involvement such as through "Corporate And School Partnership (CASP) Programme" model by working with businesses and

กลยุทธ์ที่ ๑

ส่งเสริมและขยายการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา/การศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระบบโรงเรียน โดยนำคู่มือโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-schools) ของอาเซียน ไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

กิจกรรมที่จำเป็นสำหรับการดำเนินการตามกลยุทธ์

- (๑) สนับสนุนให้คณะทำงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาในระดับประเทศ หรือคณะกรรมการกำกับการดำเนินงานจากกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน นำคู่มือโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-schools) ของอาเซียนไปใช้ให้มากขึ้น
- (๒) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการระดับประเทศ สำหรับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (เช่น กลุ่มสิ่งแวดล้อม กลุ่มการศึกษา กระทรวงที่เกี่ยวข้อง นักการศึกษา กลุ่มประชาสังคม องค์กรพัฒนาภาคเอกชน (NGOs) และ กลุ่มผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม) เพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินงานตามแนวคิดการจัดโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-schools) ให้มากขึ้น

GOAL:

Non-formal sector in AMS enhanced through the integration of socio-cultural, economic and ecological knowledge through EE/ESD to address local, regional and international environmental issues and challenges.

Strategic Action 1:

Promote and expand the implementation of EE/ESD in the schools system through the ASEAN Guidelines on Eco-schools.

Activities to implement the Strategic Action:

- (i) Encourage the existing national EE-related working groups or steering committees from relevant ministries, civil society and private sector to implement ASEAN Guidelines on Eco-schools.
- (ii) Conduct national level workshops for relevant target groups (eg. environment, education and relevant ministries, educators, civil society, NGOs and environment champions) to enhance the implementation of eco-schools concept.
- (iii) Promote private sector involvement such as through "Corporate And School Partnership (CASP) Programme" model by working with businesses and

schools to develop school-based environmental projects to promote greater environmental awareness.

- (iv) Develop or enhance national recognition/award scheme for eco-schools.
- (v) Review eco-schools periodically for improvement and "eco-schools best practices" nationally through the ASEAN Environment Inventory Database (AEEID), the ASEAN eco-schools network and communication and information mechanisms for the sharing of best practices learnt on eco-schools programmes.

(๓.) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน อาทิเช่น โครงการ Corporate And School Partnership (CASP) Programme โดยความมือจากภาคธุรกิจและโรงเรียน ในการพัฒนาโครงการด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อสร้างความตระหนักเรื่องสิ่งแวดล้อมในสังคมให้มากขึ้น

target area

NON-FORMAL
SECTOR

02

schools to develop school-based environmental projects to promote greater environmental awareness.

- (iv) Develop or enhance national recognition/award scheme for eco-schools.
- (v) Review eco-schools programme periodically for improvement and disseminate "eco-schools best practices" nationally and regionally through the ASEAN Environmental Education Inventory Database (AEEID), the establishment of continuing eco-schools network in AMS, and other communication and information channels and mechanisms for the sharing of best practices/lessons learnt on eco-schools programmes.

GOAL:

Non-formal sector in AMS enhanced through the integration of socio-cultural, economic and ecological knowledge through EE/ESD to address local, regional and international environmental issues and challenges.

-
- (๔.) พัฒนาหรือขยายผลโครงการเชิดชูเกียรติหรือมอบรางวัลสำหรับการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-schools)
- (๕.) ทบทวนและติดตามการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-schools) เป็นระยะๆ เพื่อปรับปรุงและเผยแพร่ "แนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน" ทั้งในระดับประเทศและภูมิภาคอาเซียน ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เว็บไซต์ฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อมศึกษาอาเซียน (ASEAN Environmental Education Inventory Database-AEEID) การตั้งเครือข่ายโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-schools) ระหว่างประเทศสมาชิก ตลอดจนช่องทางสื่อสารและการให้ข้อมูลข่าวสารอื่นๆ และกลไกแลกเปลี่ยนประสบการณ์แนวปฏิบัติที่ดีและบทเรียนจากการดำเนินงาน

ASEAN Eco-schools Award

ASEAN

Eco-schools Award 2015

ณ ประเทศพม่า

